

Hottest chick in town

JAN WALLYN

A queer celebration

Mia Vaerman
Gezien op 17 september 2021
V36, Antwerpen
In het kader van LAFS #6

Enkele jaren geleden nam Jan Wallyn de rol van directeur op in het Anderlechtse Zinnema. Van Vlaams Huis voor Amateurkunsten werd het een dynamisch stadslaboratorium. *Bottom-up* ondersteunt het individuen en groepen die in Brussel of de Rand uiting willen geven aan hun verbeelding. Met 'Hottest Chick In Town' betreedt Wallyn nu zelf het podium, maar dan in Antwerpen, op 'Love at First Sight #6'.

24 SEPTEMBER 2021

'Hottest Chick In Town' speelt in V36, het vroegere Raamtheater. Het is met zijn twee gaanderijen rond een klein rechthoekig speelveld een intieme plek. Aan de ene kant van de vloer staan twee lange tafels vol elektronica en een discobol. Tussen die twee tafels is ruimte voor de performer om te musiceren of, zoals zal blijken, ook al eens te schuilen. Aan de andere kant van het zaaltje staat een dansplatform/altaar opgesteld, met een doorzichtige strook stof als achtergrond. Een decor met weinig middelen. Rode spots belichten het tafereel. De sfeer is die van een nachtclub waar de muziek zo zal losbarsten.

Jan Wallyn komt héél erg langzaam de zaal binnengestapt, op plateauboots, onder een sierlijke paraplu waaraan lange wollen draden die hem afschermen van de nieuwsgierige blikken. Al een hele tijd loopt ondertussen de relaxte soundtrack die Wallyn zelf maakte (gebaseerd op de sol-noot, in resonantie met sol-itude). Geen *glamour* intrede zoals je het bij de setting had verwacht. Op Wallyns hoofd prijkt een langwerpig aerodynamisch hoofddeksel zoals tijdrijders het dragen. Maar dit is knalgroen. Sierlijk en curieus tegelijk. Met al die attributen lijkt hij de toeschouwer nog even op afstand te willen houden. Hoe kom je immers de spotlichten inlopen als *queer person*? *Flashy*? Of mag de schroom ook deel uitmaken van je verschijning?

Jan Wallyn is non-binair. Hij omarmde al jaren geleden een *genderqueer* besef van lichaam en geest. Op z'n zestiende startte hij/zij (liefst wil Wallyn als 'hun' omschreven worden – ik kom er later op terug) een dansschool in Meise, een dorp in de Brusselse rand. Niet dat hij zijn *queerness* dan nog verborg, maar toen hij verkozen werd tot 'heetste wijf van het jaar' - en dat ontdekte via een blaadje van het plaatselijke jeugdhuis - kwam het hard binnen: 'Het was wel van *another*

level om zo geconfronteerd te worden met hoe de samenleving omgaat met wat toen voor mij een natuurlijke genderexpressie was'. Met 'Hottest Chick In Town' slaat Walliyn - ondertussen dertig - terug. Met de kracht van een feilloos binnen geschopte penalty. '

De terughoudendheid van Wallyn is een motief dat steeds terugkeert in de voorstelling. De performance vertelt het verhaal van de tiener Jan en zijn o zo voorzichtige, maar tegelijk bevrijdende ontdekkingstocht. Die aanvankelijke onzekerheid en het aftastende verkennen geeft hij aan met heel voorzichtig en secuur uitgevoerde bewegingen die telkens verkrampen en stilvallen, stokkende dansuithalen, beats die optrekken en weer afgebroken worden.

Als toeschouwer herken je die fase. Hoe je als puber de sexy kleren aanpastte en al snel weer uittrok. Maar voor Wallyn (en alle niet-heteronormatieve jongeren) was er nog veel meer om te overwinnen: de veroordelende blik van de ander. Hoe kom je in gosdnaam door een ontwikkeling als je niet eens wéét dat het ook anders kan/mag/gebeurt? Hoe lang duurt het dan voor de mist optrekt rond de contouren van je eigen identiteit? Jan Wallyn toont de eenzaamheid van die strijd. Niet alleen in de schrik om het pantser af te leggen of in de hortende bewegingen en het constant schakelen tussen mannelijke en vrouwelijke poses. Vooral de slimme manier waarop hij de plek tussen de twee tafels uitspeelt, verbeeldt hoe immens eenzaam het wroeten was. Uit je schulp kruipen en bij het minste onraad snel weer erin. Met je kleine slaapkamertje als de enige *safe space*.

Het duurt lang voor de voorstelling op gang komt. Maar in zijn repliek op de kwetsende nominatie gaat hij er tegenaan, en met de dankspeech komt de mokerslag. Wallyn speelde nu alle vermommingen uit tot op een doorzichtige top en rok - zonder plateauschoenen loopt het stukken beter. Het bevrijdende dansen op het plateau begint met een stevige beat. Na de metamorfose volgt *a queer celebration*.

In zijn monoloog keert hij de nominatie om: niet hij, maar de anderen uit diens jeugdjaren worden uitgeroepen tot laureaten, maar dan wel van het misprijzen. 'Het was nooit ik die me verstopte, het is de samenleving die mij verstopte voor mezelf!' Wallyns woorden zijn bikkelhard, en toch niet cynisch. Kwaad is hij zeker, maar de nadruk ligt vooral op liefde en vergiffenis naar zichzelf toe. 'I love you and I forgive you' zegt hij tegen de tienerkleren die hij op het altaar uitspreidt. De liefdesverklaring wordt een tweede keer herhaald en dan nog eens in het Frans, waarna ook de toeschouwers de zinnen moeten nazeggen. Met een bijhorend liefdevol gebaar, om de woorden extra kracht bij te zetten.

Wat het meest frappeert is de intonatie van Wallyn die opvallend vast is. Hij speelt tussendoor wel met een hoog, fluisterend meisjesstemmetje - als hij de bewonderende opmerkingen nabootst (van zijn omgeving): 'It's a boy! It's a cute boy, a gay boy,...!), maar verder klinkt de stem diep en mannelijk .Jan Wallyn transformeert in de voorstelling finaal niet tot een wuft figuurtje. Kwetsbaar, zeker, maar tegelijk beresterk. Waar we hier getuige van zijn is geen gewone *coming out.* Daarom precies wil Wallyn met 'hun' aangesproken worden (en is de 'hij' in deze recensie problematisch): als *queer* is Jan Wallyn man én vrouw, en noemt hun zichzelf 'uitgesproken non-binair'. Dat moet en zal je geweten en begrepen hebben.

Vooral de tekst en hoe die gebracht wordt is ijzersterk in deze performance. 'Die zit' weet je onwillekeurig. Jammer dat de voorstelling echt al te lang uitgesponnen werd. Dertig minuten kunnen er met gemak af, en zonder enig

verlies aan zeggingskracht. Maar wat overduidelijk naar voren komt is dit: opgedrongen patriarchale normen spelen vele mensen op vele manieren parten... Iedereen kan van Jan Wallyn leren om zichzelf te bevrijden van al die barrières.